

En vandring bland polska fiskdiskar

Text & bild: Malin Lönnroth / CFF

I början av december fick den vackra hansastaden Gdansk besök av Centralförbundet för Fiskerihushållning. Förutom vackra byggnader var vi givetvis intresserade av att ta en titt bland utbudet i fiskdiskarna. Sedan Polen blev medlem i EU år 2004 har landet väckt debatt i fiskekretsar, diskussionerna har gällt både illegalt torskfiske och nu senast landets lax- och havsöringsfiske.

Hansastaden Gdansk är full av vackra byggnader och monument, som med stor möda har återuppbyggts efter att staden så gott som ödelades i andra världskriget. Staden låg i ruiner och närmare 100 000 Gdanskbor hade fått sätta livet till. Till stadens viktigaste sevärdheter hör den gigantiska Mariakyrkan, Europas största tegelkyrka.

Längs stranden till floden Motlawa som flyter genom stad, står fritidsfiskare och drar upp mörtar. Också den invasiva svartmunnade smörbluten har sedan länge fotsfäste i de polska vattnen. Här finns det också gott om fiskrestauranger. Ett

kvarter från strandpromenaden ligger restaurangen Pod Lososiem, översatt Laxen. Den här restaurangen med 500 år gamla anor är känd för goda fiskrätter och här brukade Lech Wałęsa traktera sina gäster. Om det har varit fint nog åt Elisabet II och Bush den äldre, duger det åt oss med, mums.

Från mal till ål

I Gdansk är bästa stället att bonga fiskdiskar stadens vackra Saluhall. I nedre våningen finns ett antal stånd som säljer fisk, ryby. Malar sprattlar levande i lådor, det finns mycket karp, men ock-

så mycket ål, mört och sill. Mycket av fisken säljs också som rökt, vad sägs om pikling, hos oss känd som böckling. Torsken har givetvis sin plats i fisk-disken, men filéerna ser på sina håll väldigt små ut, och vi funderar om alla torskar verkligen fyller minimimåttet på 38 cm. Lax, öring och forell finns det också gott om.

För fjällad mört får du punga ut tio zloty, cirka 2,30 €/kilo. Torskfiléerna kostar 5,70 €/kilo. Rökt ål är dyrare och kostar 30 €/kilo, rökt lax kostar närmare 19 euro/kilo och för böckling får du punga ut 2,80 €/kilo.

Fisket viktigt kustnäring

Fiskerisektorns andel av Polens bruttonationalprodukt är minimal, men fisket är viktigt för kustregionen. Av landets livsmedellexport utgör fisken en ansenlig andel, hela tio procent.

Förutom fiske till havs har Polen också insjöfiske och fiskodling. I slutet av 2000-talet uppgick insjöfisket till 3 000 ton/år (i Finland 3 900 ton). I över tusen odlingsanläggningar odlas främst karp och forell, men också lax och öring för ut-sättning.

Sammanlagt sysselsätter fiskesektorn cirka 20 000 personer, varav hälften inom fiskförädlingen. Liksom trenden är för många andra länder, importerar allt mer fisk till Polen. Strömming, torsk och vassbuk är fiskindustrins främsta råvaror.

Tre ihopvuxna städer

Gdansk har numera vuxit ihop med de intilliggande städerna Sopot och Gdynia. Sopot var en av Östersjöns främsta semesterorter innan andra världskriget bröt ut. Nu har de fyra kilometer långa sandstränderna igen börjat fyllas med folk om somrarna. Vi skippar ändå Sopot då vi hoppar på tåget i Gdansk och stiger av först en timme senare, i Gdynia.

Tåget tar oss förbi varven i Gdansk hamn. Den polska demokratin har för övrigt sina rötter i skeppsvarven i Gdansk. Hamnarbetarnas strejker ledde till att rörelsen Solidaritet föddes. Rörelsens protester ledde så småningom till kommunismens fall och att Lech Walesa blev vald till Polens första president år 1990.

Där Gdansk har långa anor är Gdynia en ny stad. Från att ha varit en liten by, fick staden stadsrättigheter på 1920-talet. Staden växte sedan snabbt

Här kan man köpa bitar av flundra, gädda, karp, fisklever, malet laxkött och olika inlagda fiskar.

I akvariet i Gdynia kan man beskåda levande fiskar.

I Gdansk kan du äta som en kung. Det finns många fiskrestauranger att välja och vraka bland.

Mariakyrkan i bakgrunden är världens största tegelkyrka och omöjlig att få att rymmas på en bild.

kring hamnen som man lät uppföra här. Gdynia saknar Gdansk charm. Här finns ändå många intressanta sevärdheter. Vi tar oss ner till södra piren. Här finns en småbåtshamn, en mängd caféer och serveringar, som de flesta har bommat igen sina dörrar för säsongen, och några verkligen vackra gamla segelskepp. Längst ut på piren finns också Gdynias akvarium. Här går vi in.

I akvariet bekantar vi oss med både Östersjöfiskar och mer exotiska tropiska fiskar. Längst utpe akvariet finns en hall med Östersjöinlo, som är väldigt intressant, även om de flesta skyltarna är skrivna på polska.

Små laxar

Efter akvariebesöket tar vi oss till Gdynias saluhall. Även här finns mycket fisk till salu, bland annat bongar vi rökt vassbuk i små förpackningar. Vi förfasar oss också över vad som verkar vara väldigt små laxar som är till salu. I övrigt kan man konstatera att polacker verkar äta mycket fisk, åtminstone om man ser till utbudet i fiskdiskarna. Det är inte bara importerad norsk lax som gäller. Mycket av fisken säljs även som rund. Här har man säkert inte ännu glömt fiskhanteringsens ädla konst, vilket verkar vara fallet hemma i Finland, där största delen av fisken numera säljs som filéer.

Floden Motława flyter genom Gdansk. Längs strandpromenaden finns många restauranger specialiserade på fisk.